

BASISINVENTARIS BEWEGINGSONDERWIJS

***in het primair en voortgezet
onderwijs (binnen)***

Inclusief basisinventarislijst

KVLO 2019

Groeidocument - Versie maart 2018

Colofon

Titel

Basisinventaris bewegingsonderwijs in het primair en voortgezet onderwijs (binnen)
Inclusief basisinventarislijst

Auteurs:

Marja Nieuwenhuis-Leijenhorst & Jorieke Steenaart

Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding
Zinzendorflaan 9
3703 CE Zeist
T: 030 692 0847
E: info@kvlo.nl
W: www.kvlo.nl

Maart 2018

Met dank aan:

Alle betrokken vakleerkrachten, opleiders, gemeenten, leveranciers, methodeschrijvers en leerplanontwikkelaars die hun input hebben gegeven aan het tot stand komen van dit document.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Aanleiding vernieuwing basisinventarislijst	5
2 Algemene aandachtspunten inrichting	6
3 Gebruik basisinventarislijst	10
3.1 Kostenindicatie	11
3.2 Afschrijftermijn	11
4 Basisinventarislijst	12
4.1 Vaste toestellen	12
4.2 Verplaatsbare toestellen	14
4.3 Leermiddelen/onderwijsleerpakketten	16
4.4 Totalen	16
4.5 Verplicht materiaal vanuit schoolbudget	17
BIJLAGE	
Voorbeeld inhoud onderwijsleerpakketten	18

Inleiding

Dit document 'Basisinventaris bewegingsonderwijs¹ in het primair en voortgezet onderwijs' heeft als doel te ondersteunen in keuzes voor een goede inrichting van gymnastieklokalen en sporthallen/-zalen voor bewegingsonderwijs.² Dit document is voor mensen betrokken bij de inhoudelijke en financiële kant van het inrichten van het lokaal voor bewegingsonderwijs. Dit document heeft geen wettelijk karakter en er kunnen geen rechten aan ontleend worden. Het vormt een advies om te komen tot goede randvoorwaarden voor het goed leren bewegen van leerlingen.

De basisinventarislijst in dit document geeft een inhoudelijk en financieel kader. Uiteindelijk is het vakwerkplan bewegingsonderwijs en/of de gebruikte methode de basis om te komen tot een juiste inrichting.

- ¹ In dit document wordt de term 'bewegingsonderwijs' gehanteerd. Hiermee wordt ook lichamelijke opvoeding bedoeld.
- ² Dit document is opgesteld door de KVLO in samenspraak met docenten lichamelijke opvoeding, leveranciers van gymzaalinrichting, leerplanontwikkelaars, opleiders, methodeschrijvers en (beleids)medewerkers van verschillende gemeenten. Hiermee wordt dit document gedragen door de vakwereld.

Leeswijzer

Dit document bestaat uit vier hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt de aanleiding voor het opstellen van dit document en de voorwaarden waarop het gebaseerd is verder toegelicht. Het tweede hoofdstuk bevat een overzicht van algemene aandachtspunten rondom bouwkundige voorwaarden en daarmee samenhangende kosten. Het derde hoofdstuk beschrijft het gebruik van de basisinventarislijst. Het vierde hoofdstuk is de basisinventarislijst, bestaande uit een overzicht van vaste en verplaatsbare materialen inclusief prijsindicatie. De bijlage bevat een overzicht van mogelijke inrichting van onderwijsleerpakketten.

1. Aanleiding vernieuwing basisinventarislijst

In 2000 is de eerste basisinventarislijst voor het primair onderwijs (PO) ontwikkeld. In 2010 heeft de 'Projectgroep basisinventarislijst PO' bestaande uit een afvaardiging van bewegingsconsulenten LO, gemeenteambtenaren, de SLO, leveranciers en de KVLO een nieuwe lijst opgesteld.

Daarnaast zijn in 2006 basisinventarislijsten opgesteld voor het voortgezet onderwijs (VO) voor zowel binnen- als buiteninrichting. Deze lijsten zijn in 2013 voor het laatst herzien wat betreft inhoud en indicatie van de kosten van de inrichtingselementen.

Dit document heeft een vernieuwde opzet ten opzichte van voorgaande basisinventarislijsten. Er is gekozen voor een documentvorm in plaats van de bekende Excellijsten. In deze nieuwe vorm zijn naast de basisinventarislijsten enkele algemene aandachtspunten benoemd. De bestaande lijsten voor het speellokaal en de VO-buitenaccommodatie zijn niet toegevoegd.

Waarom deze nieuwe vorm?

- *Actieve bevraging van vaksecties/docenten bewegingsonderwijs.*

De inbreng van vaksecties/docenten bewegingsonderwijs wordt actief gevraagd doordat de basisinventarislijsten niet één-op-één overgenomen kunnen worden in de aanbesteding van gemeenten/onderwijsinstellingen aan leveranciers.

- *Bewust keuzemoment bij vervanging materiaal.*
Men bestelt bij vervanging mogelijk 'blind' van de lijsten zonder goed na te denken welke materialen daadwerkelijk vervangen dienen te worden, of waar budget ingezet zou kunnen worden voor andere/nieuwe materialen.

- *Flexibilisering inrichting.*

De lijst is flexibel in gebruik omdat binnen de lijst themabudgetten zijn opgenomen voor lokale wensen/innovaties.

2. Algemene aandachtspunten inrichting

De basisinventarislijst gaat uit van een accommodatie die klaar is voor montage van de sportmaterialen. Eventuele bouwkundige aanpassingen moeten vroegtijdig besproken worden met de architect zodat deze ten laste van het bouwbudget komen. De eindgebruikers (vakleerkrachten) dienen dus vanaf het begin van het proces van nieuwbouw of renovatie betrokken te worden.

Meerkosten

Bij het bouwen van een gymzaal/sporthal kunnen verschillende praktische of esthetische keuzes gemaakt worden. Het gevolg van deze keuzes met betrekking tot bouwkundige facetten mag niet op het budget van de basisinventaris drukken, deze kosten dienen ten laste van het bouwbudget te komen.

Bijvoorbeeld bij de keuze voor een zaal/hal van 7 of 9 meter hoogte in plaats van 5,5 meter, kan een kostenpost ontstaan om zwaaipuntverlaging aan te brengen. Deze kostenpost ontstaat ten gevolge van de bouwkundige keuzes. Deze kosten kunnen in de duizenden euro's lopen. Deze kosten dienen dus niet te worden

toegeschreven aan het beschikbare budget vanuit de vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs.

Een opdrachtgever kan ervoor kiezen om de inrichting van de accommodatie 'obstakelvrij' te maken. Dit betekent dat de wanden de eerste twee meter vrij zijn van obstakels (wandtoestellen als klimrek, klimtouwberging en hoogteverstelling voor ringen). De meerkosten voor nissen om touwen in weg te hangen of het ophijsbaar maken van klimrekken zijn niet in deze basisinventarislijst opgenomen. Vanuit onderwijsoptiek is een geheel obstakelvrije gymzaal geen noodzaak, zolang de veiligheid van de leerlingen daarmee niet in het geding komt. Een vlakke wandafwerking is wel van belang. Het is daarmee reëel dat de kosten voor het obstakelvrij maken (deels) uit een ander budget bekostigd worden.

Medegebruik

De basisinventarislijst gaat uit van onderwijsgebruik. Als sprake is van medegebruik is een goede afstemming met de inrichtingswensen

en -eisen van de medegebruikers nodig. Het inrichtingsbudget zal verhoogd dienen te worden met de kosten die nodig zijn voor het realiseren van de extra sportinstallaties van de medegebruikers. Bovendien is een duidelijke afschrijvingsregeling die gekoppeld is aan de omvang van het medegebruik, sterk aan te bevelen. Bij intensief (mede)gebruik van materialen dient rekening gehouden te worden met een hogere afschrijving.

Vergoeding

Er is een discrepantie tussen enerzijds de vergoeding vanuit de modelverordening regelingen onderwijshuisvesting³ en anderzijds de in dit document geraamde kosten voor inrichting vanuit de basisinventaris. Wanneer in de aanbesteding keuzes gemaakt moeten worden om delen van de inrichting weg te laten, heeft dit negatief effect op de mogelijke kwaliteit van het bewegingsonderwijs en het voldoen aan de kerndoelen van het onderwijs. Het is belangrijk voor een gemeente om te weten dat het vasthouden aan het beschikbare budget vanuit de modelverordening ten koste gaat van de mogelijkheden voor de gebruiker.

³ Iedere gemeente heeft het recht haar eigen verordeningen op te stellen. Voor een aantal situaties zijn voorbeelden ontworpen door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Vaak stellen de gemeenten hun verordeningen dan sterk vergelijkbaar met het voorbeeld op.

3. Gebruik basisinventarislijst

Dit document 'Basisinventaris bewegingsonderwijs in het primair en voortgezet onderwijs' heeft als doel te ondersteunen in keuzes voor een goede inrichting van gymnastieklokalen en sporthallen/-zalen voor bewegingsonderwijs.

Om de lijst goed te gebruiken is het een vereiste dat de gebruikers van de inrichting betrokken worden in het maken van beslissingen vanuit de basisinventarislijst.

Om dit document normatief en bruikbaar te maken voor de hele bewegingsonderwijssector zijn enkele voorwaarden leidend geweest. De basisinventarislijst:

- is geschikt voor het geven van bewegingsonderwijs vanuit verschillende visies op bewegen
- is geschikt voor het geven van bewegingsonderwijs vanuit de meest gebruikte methoden
- geeft voldoende vrijheid om een zaal in te richten vanuit het vakwerkplan van de sectie bewegingsonderwijs
- is toekomstgericht wat betreft de adviezen voor inrichting
- gaat uit van het werken met diverse activiteiten naast elkaar, om leerlingen zo intensief mogelijk te laten bewegen, maar biedt ook mogelijkheden voor klassikaal werken.

Een goede basisinventarislijst dient flexibel te zijn en met de tijd mee te kunnen gaan. Zaken die in de (nabije) toekomst mogelijke wijzingen in de huidige lijst kunnen veroorzaken zijn o.a.

- inrichting van het derde uur gym
- discussie over eigendom t.o.v. gezamenlijk gebruik/lenen van materialen
- één of meerdere lessen buiten geven op een (gedeeltelijk) overdekte buitenaccommodatie.

3.1 Kostenindicatie

De kostenindicaties genoemd in onderstaande basisinventarislijst zijn exclusief 21% btw.

Ook eventuele projectbegeleiding, voor- montage, vracht en montagekosten zijn niet opgenomen in de kosten genoemd achter de materialen. Hiervoor moet rekening gehouden worden met een verhoging van ongeveer 5% van de aanschafkosten van een complete basisinventaris.

3.2 Afschrijftermijn

Alle inventaris heeft te maken met een bepaalde levensduur. Deze levensduur wordt weergegeven in afschrijftijd/afschrijftermijn. Om inventaris tijdig te kunnen vervangen is het belangrijk om geld te reserveren op basis van gemiddelde afschrijftermijnen.

In voorgaande edities van de basisinventarislijst werd bij elk toestel/onderdeel van de inventaris een afschrijftermijn weergegeven. In deze editie is er voor gekozen dit ook te doen. De termijn is tussen haakjes weergegeven achter de naam van het toestel/onderdeel. De afschrijftermijn is niet meegenomen in een losse kolom in de tabel in combinatie met een genoemd bedrag. De verwachting is dat hierdoor bij afschrijving van een toestel niet direct gekozen wordt voor vervanging van hetzelfde toestel. Het doel is dat gekeken wordt naar het beschikbare budget voor vervanging, de materialen die vervangen moeten worden en de mogelijke nieuwe materialen met hetzelfde leerdoel. Hierdoor kan mogelijk ook budget vrijkomen om vernieuwingen de gymzaal in te brengen.

Als jaarbudget wordt geadviseerd 8% van het inrichtingsbudget van nieuwbouw te reserveren. Hierdoor kan de inrichting op peil gehouden worden.

Geadviseerd wordt na aanschaf van de inventaris een overzicht van afschrijving te maken. Dit kan per toestel of meer algemeen. De afschrijftermijn is afhankelijk van de gebruiksfrequentie en gebruiksiteit. Daarom is het belangrijk de afschrijftermijnen aan te passen aan de specifieke situatie. De afschrijftermijnen genoemd in de basisinventarislijst geven een indicatie.

4. Basisinventarislijst

4.1 Vaste toestellen

1. Vaste toestellen:	Primair onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)	Voortgezet onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)
1.1 Plafondvoorzieningen				
• Elektrische plafonduits* (20jr)	6 stellen	€ 12.000	6 stellen	€ 12.000
• Klimtouwinstallatie** (20jr)	1	€ 2.750	1	€ 2.750
1.1.1 Accessoires plafondvoorzieningen				
• Klimtouwen (10jr)	8	€ 1500	8	€ 1500
• Turnringen*** (15jr)	4 stellen	€ 725	4 stellen	€ 725
• Zitschotels (20jr)	2	€ 85	n.v.t	n.v.t
• Trapezestok (20jr)	4	€ 500	4	€ 500
1.1.2 Themabudget accessoires plafondvoorzieningen				
• Naar invulling gebruikers (b.v. Klimraam/touw ladder/ schommel inclusief opbergmogelijkheden) (10jr)	-	€ 1500	-	€ 1500

* Stroompunten voor de elektrische plafonduits dienen opgenomen te worden in het bouwbudget.

** Bij klimtouwinstallaties kan ook gekozen worden voor bijvoorbeeld twee installaties met vier touwen. Kosten hierin verschillen.

*** Bij handbediende losse ringenstellen zullen ook een haak, een kettingbak en nisje bij de inventariskosten komen.

De keuze voor een zaal/hal van 7 of 9 meter hoogte in plaats van 5,5 meter, kan een kostenpost opleveren om zwaai puntverlaging aan te brengen. Deze kostenpost ontstaat ten gevolge van de bouwkundige keuzes. Deze kosten kunnen in de duizenden euro's lopen. Deze kosten dienen dus niet te worden toegeschreven aan het beschikbare budget vanuit de vergoeding voor de eerste inrichting met onderwijsleerpakket of meubilair voor een lokaal bewegingsonderwijs.

1. Vaste toestellen:	Primair onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)	Voortgezet onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)
1.2 Wandvoorzieningen				
• Klimrek (20jr)	1	€ 4200	1	€ 4200
• Basket oefeninstallaties (in hoogte verstelbaar)* (20jr)	4	€ 4250	6	€ 6375
• Schuifprofiel met bevestigingspunten & spansysteem (25jr)	4	€ 1175	6	€ 1175
1.3 Grondvoorzieningen				
• Grondpotten (30jr)	6	€ 1875	6	€ 1875
• Vloerbevestigingspunten (30jr)	8	€ 1400	8	€ 1400
• Spanband (10jr)	8	€ 500	8	€ 500
• Deksellichter (5jr)	1	€ 15	1	€ 15
1.3.1 Themabudget wand/grondvoorzieningen				
• Naar invulling gebruikers (b.v. [extra klimrek/ duikelrekstokcombinatie** (25jr)])	-	€ 4500	-	€ 4500

* Bordmaat (90*120 cm). Indien voor verenigingsgebruik meer/grotere installaties nodig zijn dient deze post bekostigd te worden uit budget voor Sport.

** Bestaande uit drie of vier zuilen van 260 cm en opbergsysteem, twee keer rekstok en opbergsysteem. Een duikelrekstokcombinatie kan ook door middel van een rekstok tussen combiframes of ophanging in variastellen en inhaken van de verstelbare spanbanden in vloerbevestigingspunten gerealiseerd worden.

4.2 Verplaatsbare toestellen

2. Verplaatsbare toestellen	Primair onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)	Voortgezet onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)
2.1 Spring-, steun- en balanceertoestellen				
• Springplank (10jr)	2	€ 950	2	€ 950
• Springplank junior (10jr)	1	€ 400	n.v.t	n.v.t
• Minitrampoline of plankoline/ergotramp (10jr)	2	€ 1050	2	€ 1050
• Springkast (15jr)	2	€ 3500	2	€ 3500
2.1.1 Toebehoren voor spring-, steun- en balanceertoestellen				
• Ladder (15jr)	1	€ 400	n.v.t	n.v.t
• Glijbaan (15jr)	1	€ 360	n.v.t	n.v.t
• Duikelstang (voor b.v. tussen combiframe) (15jr)	1	€ 235	n.v.t	n.v.t
2.1.2 Overig				
• Turnbank met evenwichtslat*(15jr)	6	€ 3600	6	€ 3600
2.1.3 Themabudget steun- en balanceertoestellen				
• Steuntoestellen; naar invulling gebruikers (b.v. methodische hulpblokken, combiframes incl. sprinkastdek, bok) (15jr)	-	€ 4500	-	€ 4500
• Balanceermateriaal; naar invulling gebruikers (b.v. slackline, eenwieler, balanceerbal, pedalo's, skateboard etc.) (8jr)	-	€ 1200	-	€ 2000
2.2 Landingsvlakken				
• Lange turnmat (min. 5 meter) (10jr)	2	€ 2200	2	€ 2200
• Turnmatje incl. hechtstroken (8jr)	12	€ 3500	12	€ 3500
• Landingsmat (8jr)	2	€ 2800	2	€ 2800
• Zachte dempingsmat (8jr)	n.v.t	n.v.t	1	€ 575

* Er kan gekozen worden voor evenwichtslatten met verschillende breedtes. Er kan ook gekozen worden om een deel van de banken te vervangen door boardingelementen. Bijvoorbeeld vier banden en acht boardingelementen.

2. Verplaatsbare toestellen	Primair onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)	Voortgezet onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)
2.3 Multifunctionele spelnetten				
• Lengtenet (5jr)	n.v.t	n.v.t	1	€ 100
• Breedtenet (5jr)	1	€ 110	2	€ 220
• Spelnet 1/3 zaal (b.v. badmintonnet/ minivolleybalnet) (5jr)	3	€ 150	2	€ 100
2.4 Themabudget spelmaterialen				
• Naar invulling gebruikers (b.v. korfbalpalen + korf, tchoekbalframe + net, tafeltennistafel + net, voetbal/hockeydoel klein + net, honkbalpalen) (10-20jr)	-	€ 2000	-	€ 2750
2.5 Bergings- en transportmateriaal				
• Mattenwagen 12 turnmatten (25jr)	1	€ 500	1	€ 500
• Wagen landingsmatten (25jr)	1	€ 600	1	€ 600
• Wagen lange matten (25jr)	1	€ 400	1	€ 400
2.6 Themabudget zelfverdediging, bewegen op muziek en innovatie				
• Zelfverdediging; naar invulling gebruikers (b.v. judomatten, bokshandschoenen, trap/stoetkussens) (10jr)	n.v.t.	n.v.t.	-	€ 2500
• Bewegen op muziek; naar invulling gebruikers (b.v. muziekinstallatie, steps, percussieset, tamboerijn) (10jr)	-	€ 750	-	€ 1750
• Innovatie verplaatsbare toestellen; naar invulling gebruikers (b.v. crossfit, bootcamp etc.) (10jr)	-	€ 1000	-	€ 1000

4.3 Leermiddelen/onderwijsleerpakketten

De losse leermiddelen/onderwijsleerpakketten dienen samengesteld te worden door de gebruiker. Keuzes hierin zijn afhankelijk van de onderwijsleermethoden en vakwerkplannen van de gebruikers. In de bijlage wordt een overzicht gegeven van mogelijke materialen.

3. Onderwijsleerpakketten	Primair onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)	Voortgezet onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)
3.1 Themabudget onderwijsleerpakketten				
· Naar invulling gebruiker (5jr)	-	€ 3250,-	-	€ 6500

4.4 Totalen

4. Totaal	Primair onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)	Voortgezet onderwijs (aantal)	Kosten indicatie Excl. btw (totaal)
Vaste materialen		€ 36975		€ 39015
Verplaatsbare materialen		€ 30205		€ 34595
Onderwijsleerpakketten	-	€ 3250,-	-	€ 6500
Totaal		€ 70.430		€ 80.110

Eventuele projectbegeleiding, voormontage, vracht- en montagekosten zijn niet opgenomen in de kosten genoemd achter de materialen. Hiervoor moet rekening gehouden worden met een verhoging van ongeveer 5% van de aanschafkosten van een complete basisinventaris.

Als jaarbudget wordt geadviseerd 8% van het inrichtingsbudget van nieuwbouw te reserveren. Hierdoor kan de inrichting op peil gehouden worden.

4.5 Verplicht materiaal vanuit schoolbudget

Naast inrichting voor het geven van lessen bewegingsonderwijs is een aantal algemene materialen/voorzieningen nodig om de werkomgeving voor de docent goed in te richten. Onderstaande materialen/voorzieningen worden hiervoor als verplicht aangemerkt. Regulier schoolinrichtingsbudget dient hiervoor ingezet te worden.

- EHBO-koffer
- Brandblusser
- (mobiele) Telefoon
- Wifi
- Bureau met stoel
- Prullenbak

Naast bovenstaande verplichte toevoegingen worden onderstaande toevoegingen lesmethoden/ICT ook genoemd. Deze kunnen mogelijk deels vanuit schoolbudget gefinancierd worden.

- Digibord/ scherm
- Beamer/projectiemogelijkheid
- Tablet voor de vakleerkracht
- Lesmethode
- Software leerlingvolgsystemen
- Onderwijsondersteunende software (bijvoorbeeld op gebruik materialen)

BIJLAGE

Voorbeeld inhoud onderwijsleerpakketten

3. Onderwijsleerpakketten VOORBEELD!

3.1 Ballen*

- Basketbal
- Volleybal
- Zaalvoetbal
- Buitenvoetbal
- Handbal
- Korfbal
- Rugbybal
- Hockeybal (no-bounce)
- Gatenbal
- Tennisbal
- Tafeltennisbal (per 6)
- Softbal (safety softbal)
- Foambal
- Speelbal
- Medicinebal
- Binnenstootkogel

3.2 Handgereedschap/ Slagmateriaal

- Badmintonracket (verschillende steellengte)
- Tennisracket (verschillende steellengte)
- Squashracket
- Tafeltennisbat

- Unihockeystick
- Slagknuppel
- Slagplank
- Estafettestokje
- Frisbee
- Springtouw
- Springtouwttje
- Stok (1 meter)
- Trektouw
- Hoepels
- Pittenzakjes
- Kunststof spelblokken
- Bouncebalset
- Beachbalset
- Werpringen
- Jongleermateriaal

3.3 Afbaken-/markeringsmateriaal

- Afbaken-/markeringsbol (set 40 stuks)
- Honken (set)
- Markeerschijf (voor bijvoorbeeld wachtplekken)

- Partijlint (verschillende kleuren)
- Pilon
- Tijdelijke belijning (tape/rol/set/strips)

3.4 Diversen

- Shuttles (koker)
- Toverkoord
- Elastische band
- Hoogspringkoord
- Zandloperset
- Stopwatch
- Meetlint
- Scoreboard
- Ballenpomp
- Ballenwagen
- Opbergboxen/materiaalkast
- Berging hoepels
- Whiteboard
- Magnesiumbak
- Handfluit

* Van de verschillende soorten ballen zijn ook 'mini' of 'zachte' of andere varianten beschikbaar. Bepaal op basis van doelgroep, onderwijsmethode en vakwerkplan welke varianten het meest geschikt zijn.

***Koninklijke Vereniging voor
Lichamelijke Opvoeding***

Zinzendorflaan 9
3703 CE Zeist
Postbus 398
3700 AJ Zeist
T 030-6920847
E onderwijs@kvlo.nl
W www.kvlo.nl